

17. december 2020
Sagsnr. 18/05150
Klagenummer: 1001876
EBRAU

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på lovliggørende dispensation og påbud i sag om tilstandsændringer på det fredede fortidsminde Flakfortet i Københavns Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter museumslovens § 29 e, stk. 1, jf. § 29 j, stk. 1, jf. § 29 t, stk. 2.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse af 6. april 2018 om afslag på lovliggørende dispensation til tilstandsændringer og påbud om retablering på Flakfortet (fredningsnr. 3131:2) på A 1 Amagerbros Kvarter, København.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Slots- og Kulturstyrelsen fastsætter en ny frist for påbuddets efterkomelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. museumslovens § 29 x.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med museumslovens § 29 t, stk. 2, har behandlet sagen i nævnets afdeling 9, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 4. maj 2018 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at:

- der ikke er foretaget tilstandsændringer, hvorfor der ikke er hjemmel til at udstede påbud om retablering,
- afgørelsen er i strid med lighedsgrundsætningen, da der på andre fredede forter er udført tilsvarende ændringer,
- det ikke er muligt at opfylde dele af påbuddet, og
- påbuddet strider mod proportionalitetsprincippet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Flakfortet er beliggende på en ø ca. 6,5 km øst for Københavns Havn i Øresund.

Det fremgår af Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, Fund og Fortidsminder, at fredningen af Flakfortet (fredningsnr. 3131:2) omfatter fortlegemet med tilhørende bygningsanlæg, herunder de indbyggede kasematter og den omgivne grav samt dækmolen.⁴

Flakfortet blev ifølge afgørelsen opført på en kunstig ø på Saltholm Flak i årene 1910-16. Flakfortet indgik i den yderste søbefæstningsring om hovedstaden og havde sammen med de lidt ældre forter, Middelgrundsfortet og Trekroner, til opgave at beskytte og sikre indsejlingen til København. Flakfortet er opført som et kompliceret forsvarsværk med vandfyldt grav, skydestillinger, kaserne- og kasematfaciliteter mv. Søfortet er indrettet som et lukket forsvarsanlæg efter vanlig militær stringens og opbygning. Flakfortet var indrettet så det i en krigssituation kunne aflukkes og modstå fjendtlige angreb, og til dagligt kunne fungere som et militært samfund med de installationer, der var nødvendige. Flakfortet var i militær anvendelse til 1967. Flakfortet har i kraft af det velbevarede forsvarsanlæg med dens særlige kulturhistorie, mange detaljer og bygningskonstruktioner en høj grad af autenticitet, integritet og signifikans.

Skov- og Naturstyrelsen meddelte ved brev af 22. december 1995 Flakfortets daværende ejer, at fortet ansås for omfattet af fortidsmindebeskyttelsen uagtet, at det endnu ikke var 100 år gammelt.

⁴ <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/190192/>.

2.2 Den påklagede afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen har den 6. april 2018 i medfør af museumslovens § 29 j, stk. 1, meddelt afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation til en række ændringer i fortidsmindets tilstand. Styrelsen har i samme afgørelse meddelt klager påbud om fysisk lovliggørelse ved retablering af fortidsmindet. De ulovlige tilstandsændringer og fristen for retablering er oplistet i styrelsens afgørelse, og er medtaget i bilag til denne afgørelse.

Ændringerne udendørs vedrører navnlig opsætning af faciliteter til besøgende, herunder borde og bænke, skilte m.v. og ændringer af flisegange, kantsten m.v. Ændringerne indendørs vedrører navnlig opsætning af skillevægge, etablering af køkkener, nye gulvbelægninger, vindueskarme, el-installationer m.v. Retableringen skal ifølge afgørelsen ske ved fjernelse af de gennemførte ændringer og installationer, så fortidsmindet så vidt muligt bringes tilbage til staten før ændringerne.

Det fremgår af sagen, at Slots- og Kulturstyrelsen under et møde med klager på Flakfortet i maj 2016 vedrørende lovliggørelsen af en helikopterplatform, som var under opførelse, blev opmærksom på, at der var blevet foretaget en række tilstandsændringer ved det beskyttede fortidsminde.

Som følge heraf foretog Slots- og Kulturstyrelsen besigtigelser af Flakfortet i juni-juli 2016 for at registrere tilstandsændringerne.

Slots- og Kulturstyrelsen har bemærket, at der ikke var tale om en fuldstændig registrering, idet det ikke var alle rum som blev besigtiget eller registreret, ligesom det ikke var muligt at undersøge eventuelle skjulte forhold under f.eks. gulve, vægge og lofter eller bag møbler og andet opstillet inventar.

Slots- og Kulturstyrelsen konstaterede under gennemgangen af fortet, at der var foretaget en række omfattende ændringer i form af ombygninger, tilføjelser og installationer på og i fortet.

Slots- og Kulturstyrelsen konstaterede, at der ikke var søgt om eller givet dispensation til de foretagne ændringer, og fremsendte derfor den 29. juli 2016 et varsel om påbud i partshøring til klager, idet det var styrelsens vurdering, at der var tale om en overtrædelse af museumsloven.

Slots- og Kulturstyrelsen modtog skriftlige høringssvar dateret den 30. august 2016, 17. oktober 2016, 16. december 2016, 17. januar 2017, 13. marts 2017 og 9. august 2017.

Derudover blev der, ud over besigtigelserne i foråret og sommeren 2016, foretaget fælles besigtigelser og møder dels på Flakfortet og dels hos Slots- og Kulturstyrelsen den 13. januar 2017, 27. februar 2017 og 12. oktober 2017.

Den 7. juli 2017 sendte Slots- og Kulturstyrelsen flere afgørelser om lovliggørende dispensation til en række af de forhold, som var oplyst i varslingsbrevet af 29. juli 2016.

Ved besigtigelse 22. og 23. juni og 20. juli 2016 konstaterede Slots- og Kulturstyrelsen de anførte ændringer på fortidsmindet Flakfortet, som endnu ikke var blevet lovliggjort.

Slots- og Kulturstyrelsen har i begrundelsen for afgørelsen anført, at der efter museumslovens § 29 e, stk. 1, ikke må foretages ændring i tilstanden af beskyttede fortidsminder uden dispensation hertil. Baggrunden for bestemmelsen er dels at beskytte fortidsmindet mod ødelæggelse og dels at sørge for, at fortidsminder fremstår på en sådan måde, at man kan forstå deres oprindelige funktion.

Flakfortet (fredningsnr. 3131:2) er en del af Københavns Befæstning, og som forsvarsanlæg er det umiddelbart beskyttet som fortidsminde, jf. museumslovens § 29 e, stk. 1, og museumslovens bilag 1, kap. 1, nr. 5.

Videre fremgår det, at Slots- og Kulturstyrelsen i henhold til museumslovens § 29 j, stk. 1, i særlige tilfælde kan gøre undtagelse fra bestemmelsen. Dispensation gives i praksis sjældent, og kun når der foreligger særlige tilfælde, der kan begrunde det.

Slot- og Kulturstyrelsen har vurderet, at klager ikke har godtgjort, at tilstandsændringerne udgør et særligt tilfælde.

Det fremgår endvidere, at hvis et fortidsminde beskadiges, ændres eller flyttes, kan Slots- og Kulturstyrelsen, jf. museumslovens § 29 q, stk. 2, påbyde ejeren og brugeren at genoprette den hidtidige tilstand samt at foretage foranstaltninger, der er nødvendige for at hindre nye beskadigelser. Reglen i § 29 q, stk. 2, finder ikke anvendelse, hvis ejer eller bruger godtgør, at beskadigelse ikke skyldes fejl og forsømmelser hos dem, jf. § 29 q, stk. 4. Bestemmelsen i stk. 4, kan ifølge styrelsen, anvendes i særlige tilfælde, hvor en udenforstående volder skade på et fortidsminde. Det er ejeren eller brugere, der skal godtgøre, at der er tale om et sådant tilfælde. Det forhold, at en skade er foretaget af en tidligere ejer, ændrer ikke herved.

Slots- og Kulturstyrelsen har anført, at det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold. Styrelsen finder, at klager ikke har godtgjort, at ændringerne ikke skyldes fejl eller forsømmelse hos klager, hvorfor bestemmelsen i § 29 q, stk. 4, ikke finder anvendelse i sagen.

Slots- og Kulturstyrelsen har begrundet afgørelsen med, at de foretagne ændringer på Flakfortet har beskadiget og sløret væsentlige dele af Flakfortets bærende fredningsværdier. Ændringerne har medført, at det er van-

skeligt at forstå Flakfortets militære opbygning, ligesom der er sket væsentlige skader og ødelæggelser af de originale militære installationer og forståelsen af fortets funktion og stringente opbygning.

Slots- og Kulturstyrelsen har, for så vidt angår de forhold, der repræsenterer overordnede bærende bevaringsværdier, anført, at gulvbelægningen i store dele af fortet er udskiftet eller dækket af nye, moderne fliser eller forhøjede trægulve. De oprindelige gulvbelægninger giver fortet en høj grad af autenticitet og er en af de bærende værdier i fortet, idet de er medvirkende til, at man kan aflæse de enkelte rum og ganges funktion og brug. De nyere standardfliser og trægulve er af en sådan kvalitet og udformning, at de ikke svarer til den meget høje bygningsmæssige standard, som er kendetegnet for fortidsmindet og er fremmede for militære anlæg.

Flere steder i fortet er opsat skillevægge eller indrettet flere rum i de store belægningsrum med køkkener, soverum og vvs-faciliteter. Ved disse installationer hindres ifølge Slots- og Kulturstyrelsen forståelsen af fortets militære og stringente opbygning, der i sin form og funktion er unik og enestående i europæisk perspektiv. Det er væsentligt for forståelsen og oplevelsen af fortidsmindet, at man umiddelbart kan aflæse og forstå fortets opbygning og funktion. Endvidere har arbejderne skjult/ødelagt kulturhistorisk vigtige installationer af høj bevaringsværdi.

Der er endvidere fjernet motorer og generatorer fra fortet og i stedet indrettet mødelokaler. Flakfortet har såvel i fredstid som i krigssituationer skullet fungere som et lille, primært selvforsynende samfund. Maskincentralen er ifølge Slots- og Kulturstyrelsen et vigtigt og velbevaret vidnesbyrd om øens isolerede og selvforsynende funktion, hvor der har skullet leveres elektricitet, varme m.v. til hele fortet. Maskincentralen har endvidere haft en væsentlig betydning i en krigssituation.

Ved fortets vinduer er opsat vindueskarme. Ved vinduerne kan der stadig ses spor efter jernskodder, som i en krigssituation har kunnet rulles for vinduesåbningerne og aflukke fortet fra fjenden. Vindueskarmene er ifølge Slots- og Kulturstyrelsen fremmede for den militære stringens, som er kendetegnet for fortet, ligesom de slører forståelsen af vinduesskoddernes funktion. Vindueskarmene strider derfor mod fortidsmindets integritet og dermed relationen mellem de forskellige konstruktionsdele af fortet.

Slots- og Kulturstyrelsen har i bilag 5 til den påklagede afgørelse, uddybet sin begrundelse i forhold til de enkelte forhold.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at der ikke er hjemmel til at meddele påbud om lovliggørelse, og at sagen er utilstrækkeligt oplyst. Det er hertil bemærket, at Flakfortet blev beskyttet som fortidsminde ved meddelelse af 22. december 1995 til den daværende ejer. Indgreb foretaget før denne dato kan således ifølge klager ikke udgøre en ulovlig tilstandsændring. Klager har ligeledes

anført, at fortet ved klagers overtagelse den 1. juli 2001 var i en forsømt og vandaliseret stand og således ikke et stringent, militært anlæg, som anført af Slots- og Kulturstyrelsen. Der blev ikke i forbindelse med klagers overtagelse af ejendommen foretaget en gennemgang og/eller registrering af fortidsmindet. Det fremgår ifølge klager ikke af afgørelsen, hvilken tilstand, der refereres til, når der tales om ændringer af tilstanden, ligesom der ikke er angivet et tidspunkt for den tilstand, der er sket ændringer i forhold til.

Klager har desuden påpeget, at afgørelsen ikke er udtryk for en objektiv vurdering, da der gentagne gange er anvendt subjektive udtryk som ”stærkt skæmmende” og ”særdeles visuelt dominerende” m.v.

Derudover har klager anført, at afgørelsen er i strid med lighedsgrundsætningen, da der på en række andre forter, der indgår i Københavns Befæstning, findes forhold, der er sammenlignelige med forholdene på Flakfortet. Klager har fremsendt dokumentation i form af en række offentligt tilgængelige fotografier.

Klager har videre anført, at der ikke i de næsten 17 år, som klager har ejet Flakfortet, fra tilsynsmyndighederne har været rejst sager vedrørende de omhandlede forhold. Klager har således indrettet sig i tillid til, at forholdene var i orden, ikke mindst på grund af den vedligeholdelsespligt, klager blev pålagt ved køb af ejendommen. Slots- og Kulturstyrelsen har således ifølge klager udvist passivitet, og dermed fortabt retten til at kræve forholdene lovliggjort. Klager har ligeledes anført, at styrelsens passivitet har medført, at retableringsomkostningerne for klager vil være væsentligt højere på grund af den medgåede tid.

Klager har anført, at der er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation. Klager har hertil bemærket, at de arbejder, som klager har udført, repræsenterer en væsentlig værdi, og at de ikke ændrer ved, at fortidsmindet fremstår på en sådan måde, at man kan forstå dets oprindelige funktion.

Endelig har klager anført, at dele af påbuddet ikke kan opfyldes. Det er således ikke muligt at tilbageføre generatorer og motorer til den ødelagte og vandaliserede tilstand, de havde forud for istandsættelsen. Desuden kan maskinerne ikke placeres som tidligere, da klager har indgået en bindende aftale med V 2 om disse. Klager har i øvrigt anført, at maskinernes funktion bedre kan formidles efter den gennemførte restaurering, hvilket også er sket med maskinerne på Dragør Fort.

Klager har supplerende den 8. november 2018 anført, at Slots- og Kulturstyrelsen efter officialprincippet har pligt til at dokumentere tilstanden og de godkendte forhold før fredningen. Klager har herved henvist til Natur-

og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. oktober 2016,⁵ og anført, at da styrelsen ikke har foretaget en sådan registrering, er retten til at kræve forholdene lovliggjort fortabt.

Klager har ligeledes anført, at klager i forbindelse med købet blev forpligtet til at vedligeholde fortet, og berettiget til at restaurere det i det omfang myndighederne tillader det. Klager er dermed forpligtet og berettiget til at vedligeholde i overensstemmelse med almindelige standarder herfor. Standarden er ifølge klager i overensstemmelse med og beskrevet i vejledningen "Bevaringsprincipper",⁶ hvoraf i Afsnit 2 om "Pleje af fortidsminder" bl.a. fremgår, at private ejere af fortidsminder skal pleje deres fortidsminder, men når vedligeholdelse foretages, forudsættes simple vedligeholdelsesarbejder at kunne udføres uden tilladelse.

Klager har derudover anført, at den daværende myndighed på området, Skov- og Naturstyrelsen, godkendte overdragelsen i 2001, og herunder blev gjort bekendt med skødet og betingelserne heri. Dette skyldes ifølge klager, at staten var sælger af ejendommen via sit ejendomsselskab, og at sælger og tilsynsmyndighed dermed er den samme aktør.

Klager har videre anført, at dette forhold også medfører, at klager var i god tro i forhold til udførelsen af projektet vedrørende ombygning og istandsættelse, således at der på ejendommen kan drives konferencecenter og restaurant, som anført i skødet.

2.4 Slots- og Kulturstyrelsens bemærkninger til klagen

Slots- og Kulturstyrelsen har i bemærkninger til klagen af 27. juni 2018 anført, at det følger af museumslovens § 29 e, stk. 1, at der ikke må foretages ændringer ved et fortidsminde. Af lovens § 29 o, stk. 1, fremgår, at styrelsen påser overholdelsen af bestemmelserne i museumsloven, og at styrelsen, jf. § 29 o, stk. 4, skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort. Styrelsen kan påbyde den til enhver tid værende ejer at lovliggøre et ulovligt forhold, jf. § 29 p, stk. 1, og § 29 q, stk. 2. Det fremgår af museumslovens § 29 q, stk. 4, at det er ejer eller bruger, som skal godtgøre, at beskædigelsen ikke skyldes fejl eller forsømmelse hos dem.

Slots- og Kulturstyrelsen har endvidere bemærket, at museumslovens § 29 q, stk. 4, uden væsentlige ændringer er videreført fra § 50 i naturfredningsloven af 1969. Som led i udvalgsbehandlingen af lovforslaget i 1969 blev der stillet en række spørgsmål til ministeren, herunder spørgsmål 43, hvor det blandt andet hedder:

"Hvis bestemmelsen var udformet således, at det offentlige skulle påvise en subjektiv skyld hos ejeren, ville den blive næsten værdiløs, idet ejeren eller brugeren så godt som altid ville kunne anføre, at skaden var forårsaget

⁵ NMK-601-00070.

⁶ Kulturstyrelsen, juni 2012/revideret februar 2015.

af medarbejdere, maskinstationer eller entreprenører uden hans medvirken eller viden”⁷

Det er endvidere bemærket, at Slots- og Kulturstyrelsen i den aktuelle sag har søgt at oplyse de enkelte forhold på fortet, og styrelsen har særligt bemærket, at såvel klager som klagers repræsentant ved dialogen med styrelsen har givet udtryk for, at der efter klagers køb af fortidsmindet, er sket tilstandsændringer ved fortidsmindet. Slots- og Kulturstyrelsen har således vurderet, at klager i den konkrete sag ikke har påvist, at beskadigelserne ikke skyldes fejl eller forsømmelse hos ejer.

Slots- og Kulturstyrelsen har endvidere bemærket, at fortidsmindet blev meddelt fredet til den daværende ejer, jf. skrivelse af 22. december 1995. Desuden er det pågældende fortidsminde ifølge styrelsen automatisk omfattet af fortidsmindebeskyttelsen jf. museumslovens § 29 e, stk. 1-2, og bilaget til loven (bilag 1, kap 1, nr. 5). Endvidere blev klager ved købet af fortet i 2001 af sælger og efterfølgende af den daværende fredningsmyndighed i 2002 ad flere omgange orienteret om museumslovens regler.

For så vidt angår spørgsmålet om lighedsgrundsætningen, har Slots- og Kulturstyrelsen bemærket, at styrelsen ikke har haft lejlighed til gennemgå alle de angivne forhold i detaljer, men vil undersøge, om der er forhold, som styrelsen bør reagere på.

Slots- og Kulturstyrelsen har dog anført, at flere af de viste ændringer er fuldt lovlige. Ændringerne er således udført enten forud for museumslovens beskyttelse af anlægget eller efter dispensation fra rette myndighed.

Hvert fortidsminde har forskellig historik. I forbindelse med behandling af sager om dispensationer til ændringer vil en konkret vurdering altid være krævet ikke blot på grund af museumslovens angivelser, men også på grund af den særlige baggrund, der kendetegner den enkelte lokalitet.

En ændring, der kan dispenseres til på ét fortidsminde, kan derfor ikke nødvendigvis tillades på et andet under hensyn til de særlige forhold, der kendetegner de enkelte anlæg.

Det er ligeledes bemærket, at Slots- og Kulturstyrelsen ved behandling af en dispensationsansøgning lægger vægt på, om fortidsmindets integritet, autenticitet og signifikans bevares. Styrelsen foretager ved dispensations-sager således en konkret vurdering dels af det enkelte fortidsminde og dels af museumslovens overordnede beskyttelsesbestemmelser. Styrelsen har således vurderet, at der ikke er sket en usaglig forskelsbehandling i tilfældet med sagen om Flakfortet.

⁷ Spørgsmålet og svaret er trykt i bilag til udvalgsbetænkning af 29. maj 1969 over forslag til lov om naturfredning, jf. Folketingstidende 1968/69, Tillæg B, spalte 2746.

Et illustrativt eksempel blandt dem, som klager har anført, er ifølge Slots- og Kulturstyrelsen, Charlottenlund Fort, hvor der kort tid efter, at fortet i 1932 gik ud af militært brug, blev opført en restaurantbygning og indrettet faciliteter for badegæster og campister, idet fortet blev en del af Charlottenlund Strandpark. Alle disse elementer eksisterede således, da fortet senere blev beskyttet af museumsloven, og kan derfor tillades på fortidsmindet også i dag. Styrelsen forsøger dog fortsat at beskytte de oprindelige dele af Charlottenlund Fort på linje med de øvrige anlæg tilhørende Københavns Befæstning og har blandt andet udstedt påbud om fjernelse af overvågningskameraer, af ulovligt etablerede trapper/terrasser og om reablering af pudsfacade m.v.

I andre tilfælde som ved Garderhøjfortet er der forud for udførelsen af tilstandsændringer indsendt ansøgning og opnået dispensation til klimasikring m.v., der er udført på en sådan måde, at der tages hensyn til fortidsmindets egenart, bevaringsværdier m.v.

For så vidt angår Middelgrundsfortet, har Slots- og Kulturstyrelsen oplyst, at den nye ejer af fortet sammen med styrelsen er i gang med en tilsvarende proces, så de enkelte forhold kan lovliggøres. I det vedlagte billedmateriale er endvidere fotos fra Stevnfortet. Stevnfortet er ikke et beskyttet fortidsminde, men derimod fredet efter en anden lovgivning (bygningsfredningsloven).

Derudover har Slots- og Kulturstyrelsen bemærket, at styrelsen som udgangspunkt går ud fra, at ejere af fortidsminder overholder museumslovens bestemmelser om ikke at ændre ved et fortidsminde, og at ejeren søger om dispensation, såfremt ejer ønsker at udføre ændringer på fortidsmindet.

Slots- og Kulturstyrelsen har ingen pligt til at føre tilsyn med de beskyttede fortidsminder, hvorimod styrelsen har pligt til at reagere, såfremt styrelsen bliver opmærksom på et ulovligt forhold. I det konkrete tilfælde blev styrelsen først opmærksom på de ulovlige forhold i maj 2016, da styrelsen besigtigede fortidsmindet i forbindelse med ansøgning om opførelse af en planlagt helikopterplatform, der på besigtigelsestidspunktet imidlertid viste sig allerede at være under opførelse. Efterfølgende har der løbende været dialog med klager og klagers repræsentanter.

Slots- og Kulturstyrelsen har på den baggrund vurderet, at klager ikke kan have haft en forventning eller haft anledning til at tro, at sagen var henlagt, eller at der ikke ville blive truffet en afgørelse i sagen. Styrelsen har i den forbindelse henvist til, at det følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser, at der normalt skal være gået mange år før indrettelseshensyn slår igennem, og jo stærkere beskyttelsesinteressen er, desto længere tid, skal der gå, før retten til lovliggørelse fortabes. Styrelsen har desuden vurderet, at der heller ikke foreligger myndighedspassivitet, idet det blandt andet er en forudsætning for myndighedspassivitet, at den pågældende myndighed har haft en viden om det ulovlige forhold, men ikke inden for

et rimeligt tidsrum har søgt forholdet lovliggjort. Styrelsen reagerede omgående, da styrelsen blev opmærksom på de ulovlige forhold. Styrelsen har endvidere henvist til de stærke beskyttelsesinteresser, som findes ved det pågældende fortidsminde.

For så vidt angår spørgsmålet om dispensation, har Slots- og Kulturstyrelsen anført, at alle forholdene er gennemgået nøje, og at der også i en lang række forhold er meddelt lovliggørende dispensation.

Det følger af museumslovens § 29 o, stk. 4, at Slots- og Kulturstyrelsen skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Det er styrelsens vurdering, at de forhold, der er givet påbud om, ikke er af underordnet betydning. Styrelsen har foretaget en vurdering af forholdene på fortidsmindet og vurderet, at de foretagne ulovlige ændringer har gjort væsentlige indgreb i fortidsmindets struktur og endvidere skæmmer og ødelægger forståelsen af fortidsmindet, idet ændringerne ikke er forenelige med det militære, stringente anlæg. Styrelsen finder det derfor af særdeles stor betydning for fortidsmindet, at de pågældende forhold lovliggøres. Styrelsen har derudover henvist til den uheldige præcedensvirkning for andre fortidsminder, som en manglende lovliggørelse ville medføre.

Slots- og Kulturstyrelsen har for så vidt angår det i klagen rejste spørgsmål om værdi af de foretagne ændringer henvist til, at der er en restriktiv praksis for så vidt angår ændringer såvel på fortidsmindet som inden for fortidsmindets beskyttelseslinje (naturbeskyttelseslovens § 18).

Slots- og Kulturstyrelsen har således vurderet, at påbuddet om lovliggørelse ikke står i et urimeligt forhold til de økonomiske konsekvenser for klager, og styrelsen har vurderet, at værdispildsbetragtningen derfor ikke kan finde anvendelse i det konkrete tilfælde. Styrelsen har endvidere lagt vægt på, at det er væsentligt for forståelsen af fortidsmindet, at forholdene lovliggøres.

For så vidt angår proportionalitetsprincippet og værdispildsbetragtningen, har Slots- og Kulturstyrelsen henvist til en dom fra Retten i Glostrup,⁸ hvor et firma havde foretaget ændringer inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, men uden for selve fortidsmindet. Ved domsafsigelsen blev det pågældende firma idømt en bøde på 100.000 kr. og fik konfiskeret 5,5 mio. kr. Desuden har styrelsen henvist til Østre Landsrets dom af 23. januar 2017 i en sag om ødelæggelse af 12 gravhøje på Sydsjælland, hvor ejeren blev pålagt at betale 607.000 kr. for retableringen af fortidsminderne.

⁸ Dom afsagt den 6. marts 2017 (j.nr. 15-4686/2016).

Endelig har Slots- og Kulturstyrelsen henvist til dom fra Vestre Landsret⁹ vedrørende planlovens § 19, hvor landsretten fandt, at uanset, at den fysiske lovliggørelse kostede et millionbeløb, kunne hverken værdispildshensyn eller proportionalitetsprincippet føre til andet resultat, end at forholdene skulle lovliggøres af ejer.

Set i lyset heraf har Slots- og Kulturstyrelsen vurderet, at den trufne afgørelse ikke er uforholdsmæssigt indgribende. Styrelsen har endvidere lagt vægt på, at det er af afgørende betydning for forståelsen af fortidsmindet, at forholdene bringes i orden.

Slots- og Kulturstyrelsen har endelig bemærket, at en privat aftale mellem klager og V 2 er uden betydning ved vurderingen af det ulovlige forhold. Ved fjernelsen af maskinerne er der sket et meget omfattende og ødelæggende indgreb i fortidsmindet, og den væsentlige sammenhæng mellem maskinerne og Flakfortet er blevet fjernet. Maskinerne fortæller ifølge styrelsen en meget væsentlig historie om, at fortet også skulle være selvforsynende med elektricitet/strøm, og er således et væsentligt kulturhistorisk element i fortællingen om Flakfortet. Fotomateriale fra flytningen viser, at der var tale om velbevarede og intakte, men naturligvis slidte maskiner, og styrelsen har vurderet, at det derfor ikke er urealistisk, at maskinerne kan genplaceres på deres oprindelige placeringer i maskinrummet. Det forhold, at maskinerne er overdraget til en privat samling/forening, betyder ifølge styrelsen desuden, at der ingen garanti er for en sikker og permanent bevaring af maskinerne fremover. Klager har ifølge styrelsen ikke hjemmel til at fjerne de pågældende maskiner eller overdrage dem til en tredjepart.

Slots- og Kulturstyrelsen har supplerende den 23. januar 2019 bemærket, at styrelsen ikke har kendskab til, om Skov- og Naturstyrelsen foretog en tilstandsregistrering af Flakfortet i forbindelse med meddelelsen af fredningen af Flakfortet, eller at V 1 foretog en tilstandsvurdering ved selskabets overtagelse. Det fremgår dog af det tinglyste skøde fra 2001, at klager ved købet fik overdraget en række konkrete tilstandsvurderinger og rapporter for bygningsfaglige tilsyn, som var foretaget på Flakfortet i løbet af 1990'erne. Endvidere har styrelsen henvist til, at klager i et høringssvar dateret den 17. oktober 2016 fremsendte udvalgte dele af en tilstandsrapport med journalnummer 2669-190894 udarbejdet af Forsvarets Bygningstjeneste med tilhørende fotos. En del af de efterspurgte tilstandsrapporter blev således ved købet af Flakfortet overdraget til klager og må derfor formodes at være eller have været i klagers besiddelse.

For så vidt angår spørgsmålet om materiale, som er indgået i sagens behandling, har Slots- og Kulturstyrelsen bemærket, at klager tidligere har søgt og fået aktindsigt i sagens dokumenter, hvori sagens baggrundsmate-

⁹ Dom afsagt den 19. april 2007. MAD 2007:620, j.nr. B-2865-05.

riale er fremlagt. Det bemærkes videre, at diverse dokumentationsmateriale, herunder luftfotos, har været vedlagt ved partshøringerne og i den løbende korrespondance om sagen med klager.

Slots og Kulturstyrelsen har ved behandlingen af sagen faktisk kunnet konstatere, at klager har foretaget en række tilstandsændringer, hvilket også fremgår af styrelsens afgørelse samt af følgebrevet til nævnet i forbindelse med klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Styrelsen har herved henvist til, at luftfotoserier dokumenterer, at der er sket ændringer på udendørsarealerne i den tid klager har haft råderetten over fortidsmindet. Det er endvidere dokumenteret og bekræftet af klager, at klager har fjernet maskiner fra maskincentralen, ligesom det ved styrelsens besigtigelse i 2016 kunne konstateres, at klager i rum 62 netop var i gang med anlæg og etablering af ruminddeling, gulvbelægning m.v. i samme stil, samme materialer og udformning som i de tilstødende rum. Styrelsen har således ikke vurderet, at klager har godtgjort, at tilstandsændringerne ikke skyldes fejl eller forsømmelse fra klagers side, herunder at ændringerne er foretaget forud for overtagelsen i 2001.

Endvidere har Slots- og Kulturstyrelsen siden modtagelsen af klagen i en tv-udsendelse "Flakfortet anno 2018" sendt på Christianshavns Kvarter den 16. august 2018 kunnet konstatere, at klager ved en rundvisning på fortidsmindet erkender at have opsat overdækning i område AA og moderniseret maskinrummet, herunder gulvet i maskinrummet, samt at have lagt nye fliser i belægningsgangen. Styrelsen har vedlagt udsendelsen samt et ekstrakt af de pågældende oplysninger fra tv-udsendelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen har desuden bemærket, at styrelsen har vurderet, at købsaftalen mellem statens ejendomsselskab og klager er en privat aftale mellem køber og sælger, der ikke tilsidesætter anden lovgivning. Endvidere har styrelsen bemærket, at det af købsaftalen tydeligt fremgår, at ejer skal indhente tilladelse hos de relevante myndigheder, herunder fredningsmyndighederne, forud for bygningsarbejder m.v.

I forhold til de supplerende oplysninger om overførsel af originaldele fra Flakfortet til V 2 har styrelsen bemærket, at samlingen ikke er et statsanerkendt museum med de forpligtigelser, som følger af en statsanerkendelse. Samlingen har ingen lovmæssig forpligtigelse til at sikre/bevare genstandene, og det står blandt andet til enhver tid samlingen frit for at sælge eller på anden måde bortskaffe maskinerne, ligesom der ingen sikkerhed er for bevaringen af motorerne, såfremt samlingen en dag ophører. Styrelsen har endeligt anført, at maskinerne udgør en integreret del af det beskyttede fortidsminde, og at det er væsentligt, at de kan opleves i deres oprindelige rammer og således understøtte fortællingen om fortets anvendelse.

2.5 Oplysninger i forbindelse med sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet besluttede på møde den 8. juni 2020, at der skulle ske besigtigelse i sagen. Besigtigelsen var planlagt til den 25. september 2020, men på grund af restriktioner mv. i forbindelse med Covid-19, blev den aflyst og udskudt på ubestemt tid. Klager opfordrede på den baggrund til, at sekretariatet kunne besigtige Flakfortet med henblik på at fotografere og videofilme de i sagen omhandlede forhold, hvilket blev tiltrådt af nævnet grundet de særlige sundhedsmæssige omstændigheder. Den 20. oktober 2020 gennemførte to medarbejdere fra nævnets sekretariat optagelserne med deltagelse af klager og en repræsentant fra Slots- og Kulturstyrelsen.

I forbindelse med forberedelsen af optagelserne fremsendte klager den 16. september 2020 en kort sammenfatning af klagers hovedsynspunkter, herunder at de omhandlede forhold ifølge klager medfører, at Flakfortet i dag fremstår som et sammenhængende anlæg, hvor de fredningsmæssige interesser og værdier balancerer med klagers behov for at kunne have en rentabel drift. Klager fremsendte desuden tilkendegivelser fra Flakfortets brugere og besøgende.

Endvidere har klager den 13. oktober 2020 fremsendt kopi af aftale af 12. oktober 1994 mellem V 3

(nu V 2) om bortfjernelse og restaurering af de fire motorer. Klager har anført, at delpåbuddet vedrørende motorerne på den baggrund må anses for ugyldigt.

Som yderligere supplement til det tidligere fremsendte har klager den 29. oktober 2020 navnlig fastholdt, at istandsættelsen var nødvendig for at undgå fuldstændigt forfald af fortidsmindet, således at der er tale om lovligt vedligehold, som er sket i fortsættelse af den istandsættelse, der var igangsat af tidligere ejer og bruger. Større ombygninger er derimod ifølge klager sket efter ansøgning om dispensation. Klager har ligeledes anført, at der er en række myndighedskrav om brandsikkerhed, hygiejne og fødevarer samt arbejdsmiljø, som også skal tilgodeses. Det er klagers opfattelse, at idet dette er sket på Middelgrundsfortet, bør det dermed også kunne ske på Flakfortet.

Klager har den 12. november 2020 for så vidt angår motorerne anført, at de er overdraget til V 2 i henhold til aftalen med Forsvarets Bygningstjeneste fra 1994, det vil sige før fredningens ikrafttræden. De senere aftaler der er henvist til, vedrører ifølge klager alene praktiske spørgsmål som tidspunkter for afhentning, tilbagelevering mv. Forsvarets Bygningstjeneste havde, som en del af staten, således bindende disponeret over motorerne forud for fredningsbeslutningen, hvilket ifølge klager må lægges til grund som faktum i forhold til indholdet af fredningen. Klager har anført, at påbuddet for så vidt angår motorerne på den baggrund er ugyldigt, uagtet at aftalen ikke var implementeret på tidspunktet for fredningsbeslutningen.

Klager har endvidere anført, at de gennemførte gulvbelægninger er vigtige i forhold til de generelle sanitære forhold i fortet, hvor der kommer mange mennesker ude fra. Styrelsen har ifølge klager ligeledes ikke bevist, at belægningen er sket efter fredningen. De mindre belægninger, som klager har lavet, er sket som nødvendig vedligehold og pleje af bygningen og færdiggørelse af allerede igangsat belægning under tidligere ejer/bruger.

Slots- og Kulturstyrelsen har den 6. november 2020 supplerende anført, at aftalen om overtagelse af de fire motorer er fra før beskyttelsen indtrådte i 1995. Aftalen kunne således ikke have været gennemført efter beskyttelsen trådte i kraft uden en dispensation fra beskyttelsen. Det er i øvrigt ikke den aftale, der har ligget til grund for klagers overdragelse af motorerne. Den fremsendte aftale har således ifølge Slots- og Kulturstyrelsen ingen betydning for indholdet af påbuddet.

Styrelsen har desuden bemærket, at der i forbindelse med denne sags behandling er meddelt lovliggørende dispensation til flisebelægning i enkelte rum med toilet- og bade faciliteter, da disse af sanitære og hygiejniske årsager er omfattet af en lempeligere praksis end andre rum.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Jørgen Elikofer, Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af museumslovens § 29 e, stk. 1, 1. pkt., at der ikke må foretages ændring i tilstanden af fortidsminder. Det gælder alle fysiske indgreb i selve fortidsmindet. Det vil sige, at ingen foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindets indhold og overflade, er tilladt.

Baggrunden for bestemmelsen er dels at beskytte fortidsmindet mod ødelæggelse og dels at sørge for, at fortidsminderne fremstår på en sådan måde, at man kan forstå deres oprindelige funktion og formål.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af, at der er foretaget ulovlige tilstandsændringer på fortidsmindet. Nævnet har herved lagt vægt på, at styrelsen ved besigtigelse på stedet har gennemgået fortidsmindet og beskrevet de enkelte forhold og disses placering detaljeret. Det forhold, at fortidsmindet var nedslidt og ikke var vedligeholdt forud for klagers overtagelse kan ikke føre til et andet resultat.

Det forhold, at det fremgår af skødet, at klager er forpligtet til at vedligeholde fortidsmindet, og at køber vil anvende ejendommen til kursuscenter

og restaurant, kan ikke føre til et andet resultat. Miljø- og Fødevareklagenævnet har herved lagt vægt på, at museumslovens forbudsbestemmelser ikke tilsidesættes ved en købsaftale, heller ikke selv om det er staten, der er sælger af ejendommen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at klager ikke har haft en berettiget forventning om uden dispensation fra museumslovens forbud at kunne gennemrenovere og forandre fortidsmindet i strid med forbuddet om tilstandsændringer. Nævnet har herved lagt vægt på, at klager i forbindelse med handlen blev gjort opmærksom på, at ejendommen var omfattet af museumslovens regler, og at klager løbende har været i kontakt med tilsynsmyndigheden i forbindelse med andre ændringer.

Begrebet ”indrettelseshensyn” vedrører det forhold, at en ulovlighed er foretaget for lang tid siden uden at være blevet opdaget eller påtalt af tilsynsmyndigheden. Indrettelseshensyn kan efter en konkret vurdering af en sags omstændigheder føre til, at en tilsynsmyndighed fortaber retten til at håndhæve forholdet, det vil sige at kræve forholdet lovliggjort. Indrettelseshensyn kan ligeledes indgå i vurderingen af, om der er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at fastslå, at Slots- og Kulturstyrelsen skulle have fortabt retten til at kræve forholdene lovliggjort. Nævnet har herved lagt vægt på, at den medgåede tid fra klagers overtagelse af fortidsmindet og efterfølgende tilstandsændring heraf (op til 17 år) ikke i sig selv udgør så lang tid, at hensynet til klager kan opveje bevaringshensynet, som følger af museumsloven. Nævnet har ligeledes lagt vægt på, at tilsynsmyndigheden ikke har en forpligtelse til at føre løbende tilsyn, og at myndigheden efter det i sagen oplyste har igangsat tilsynet umiddelbart efter, at myndigheden blev bekendt med de foretagne ændringer.

I henhold til lovens § 29 j, stk. 1, kan Slots- og Kulturstyrelsen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen. Praxis for at meddele dispensation til indgreb i fredede fortidsminder er restriktiv. Dispensation gives sjældent, og kun når der foreligger særlige tilfælde, der kan begrunde det. Det kan f.eks. være i forbindelse med etablering af kloakering, varme- eller vandforsyning til bygninger på et fredet fortidsminde.

I sager om lovliggørelse skal forholdet som udgangspunkt vurderes som i de tilfælde, hvor der er indgivet forudgående ansøgning.

Et flertal af Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer finder, at der ikke er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation. Flertallet har herved lagt vægt på, at praksis er restriktiv, at der er tale om meget omfattende og indgribende ændringer, der forstyrrer og ændrer oplevelsen og forståelsen af fortidsmindet, og at formålet med ændringerne

er af privat og kommerciel karakter. Flertallet har desuden lagt vægt på den uønskede præcedens en dispensation ville kunne medføre.

Den almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætning indebærer, at ens sager skal behandles på samme måde. Forskelligt udfald af ansøgninger skal således kunne begrundes i relevante og saglige forskelle i de enkelte sager. En saglig forskelsbehandling kan f.eks. skyldes en ændring i praksis eller en forskel i de konkrete forholds påvirkning af oplevelsen og fortælleleværdien af fortidsmindet.

Flertallet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af, at de af klager anførte sager ikke er sammenlignelige med den konkrete sag.

Flertallet bemærker endvidere, at det er indgået i vurderingen, at Slots- og Kulturstyrelsen er indstillet på at tilpasse projektet inden for museumslovens rammer, således at restaurant- og konferencevirksomhed på Flakfortet i videst mulige omfang kan fortsætte.

Mindretallet (Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg) finder, der er tale om et sådant særligt tilfælde, at der kan meddeles dispensation til de etablerede ændringer på Flakfortet, så længe der drives konference- og restaurantvirksomhed på stedet. Mindretallet har lagt vægt på, at Flakfortet er solgt af staten med henblik på konference- og restaurantvirksomhed, og at ejerne derfor skal have mulighed for at indrette stedet, så disse aktiviteter kan drives på sikker vis. Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at de foretagne ændringer ikke er ødelæggende for fortets status som fortidsminde, og at ændringerne i hovedsagen vil kunne tilbageføres på et senere tidspunkt. Endelig har mindretallet lagt vægt på, at fortet før statens salg var præget af forfald og hærværk, og at der allerede på det tidspunkt var foretaget visse ændringer på fortet. En tilladelse vil samtidig flugte med de ændringer Slots- og Kulturstyrelsen har godkendt på andre lignende fortidsminder.

Hvis et fortidsminde beskadiges, ændres eller flyttes kan Slots- og Kulturstyrelsen, jf. § 29 q, stk. 2, påbyde ejeren og brugeren at genoprette den hidtidige tilstand samt at foretage foranstaltninger, der er nødvendige for at hindre nye beskadigelser. Finder styrelsen, at genopretningen ikke kan udføres forsvarligt af ejer eller bruger, kan styrelsen foretage genopretning for ejers eller brugers regning, jf. § 29 q, stk. 3. Reglerne i stk. 2 og 3, kan ikke anvendes, hvis ejer eller bruger godtgør, at beskadigelsen ikke skyldes fejl eller forsømmelser hos dem, jf. § 29 q, stk. 4.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets flertal finder, at klager ikke har godtgjort, at beskadigelsen ikke skyldes fejl eller forsømmelser hos klager. Flertallet finder desuden, at Slots- og Kulturstyrelsens beskrivelse af, hvordan retableringen af de enkelte forhold skal foregå, er tilstrækkelig præcis og enty-

dig. Det forhold, at generatorer og motorer er overdraget til et privat museum kan ikke føre til, at retableringskravet bortfalder, ligesom det forhold, at der forud for underretningen om beskyttelsen af fortet, har været indgået en aftale om overdragelse af maskinerne ikke i sig selv kan føre til påbudets ugyldighed. Flertallet har lagt vægt på, at den faktiske tilstandsændring (overdragelsen) først er sket i 2004-2005, og at beskyttelsen indtrådte i 1995. Flertallet finder ligeledes, at værdispilds- eller proportionalitetsbetragtninger ikke kan føre til et andet resultat.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse af 6. april 2018 om afslag på lovliggørende dispensation til tilstandsændringer og påbud om retablering på Flakfortet (fredningsnr. 3131:2) på A 1 Amagerbros Kvarter, København.

Bilag 1

De af afgørelsen omfattede ulovlige forhold, og frist og fremgangsmåde for reetablering:

De angivne områdereferencer m.v. henviser til Slots- og Kulturstyrelsens afgørelses situationsplan i bilag 1.

Udeområder

Område Top

Opsatte nøglekasser skal fjernes. Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Fjernet jord ved helikopterplatform skal tilbageføres, således at de blottede områder dækkes med sand, hvorpå der ligges et lag ren, tilført muldjord som vegetationslag. Den pålagte jord skal være i niveau med det omgivende terræn, og jorden skal dækkes med rullegræs.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisetrappe skal fjernes mellem helikopterplatform og plateau ved Område AC. Blotlagte sandlag skal dækkes med muldjord og rullegræs.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Område AA

Træoverdækning i SØ-hjørnet af fortet skal fjernes nænsomt uden, at der sker skade på fortbygningen eller forpladsen. Der må ikke foretages nedgravninger i jorden ved fjernelsen, og eventuelle funderingspæle skal nænsomt trækkes op og funderingshuller opfyldes. Fastgørelsesbeslag på fortbygningen skal nænsomt skrues af. Det beskadigede originale stålbeslag foran vinduet skal udbedres og lappes med tilsvarende materiale og males i samme farve og farvekvalitet som resten af beslaget.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opsatte bænke, anker-monument, sandkasser- og gyngestativer, legeredskaber, minigolfanlæg, blomsterkasser og -krukker, reklameskilte og standere skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen er indstillet på at give dispensation til et reduceret antal faciliteter på baggrund af en konkret ansøgning med plan over placeringen af anlæggene.

Den opbyggede restaurantbygning skal fjernes, og området tilses med græsfrø. Eventuelle beslag og anlæg på fortets bygningsfacade skal nænsomt fjernes og skader udbedres.

Tidsfrist: Forholdene skal fjernes senest inden et kommende ejerskifte.

Nyere flisebelægning og strandstensbelægning ved restaurantbygning skal fjernes, og området udbedres ved påfyldning af grusbelægning af en type, der er godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Cirkulært ildsted skal fjernes fra fortets forplads og området tilsås med græsfrø.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Overvågningskameraer på fortets facade samt tilhørende installationer skal nænsomt fjernes fra fortet og fortets facade.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen har oplyst, at der kan indsendes ansøgning med konkret projekt om opsætning af kamera på restaurantbygning eller i træerne.

Trævæg til afdækning af skraldespande samt hertil værende installationer skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og området tilsås med græsfrø.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen er indstillet på efter ny konkret ansøgning at dispensere til et mindre skralderum med en mere diskret placering.

Hegn af reb ud for skibsproviant/kiosk skal fjernes. Der må ikke foretages nedgravninger i fortidsmindet ved fjernelsen, og eventuelle funderingspæle skal nænsomt trækkes op og funderingshullerne fyldes med ren, tilført sand. Hullerne skal dækkes med rullegræs eller grus, så de er i niveau med jordoverfladen.

Grill med perlegrusbelægning ved restaurant skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Område AB

Det opstillede saunahus med tilhørende gasbetonmur skal fjernes fra fortidsmindet. Blotlagte sandlag skal dækkes med muldjord og rullegræs.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opsatte pæle på nordøstlige kajkant skal nænsomt fjernes, og funderingshullerne udfyldes med tilført sand, der øverst dækkes med grus. Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Område AC

Den opsatte pæl skal fjernes, og funderingshullerne udfyldes med tilført sand, der øverst dækkes med grus.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Det store ”betonaskebæger” (cementrør) skal fjernes fra fortidsmindet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Kantsten ved sti skal nænsomt fjernes. Det berørte område skal opfyldes med ren, tilført muldjord eller sand, der ligges i et lag så det når op til det omgivende terræn. Øverst skal lægges et let lag muldjord, som vegetationslag, hvorpå der placeres rullegræs.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opstillede bænke skal fjernes fra fortidsmindet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen er indstillet at give dispensation til et reduceret antal bænke på baggrund af en konkret ansøgning med overordnet bænkeplan for hele fortet.

Det store containerrum med tilhørende træafskærmning og murede kanter skal fjernes fra fortidsmindet. Ved fjernelsen må der ikke graves ned i fortidsmindet, og eventuelle funderingspæle skal nænsomt trækkes op. Det berørte område skal opfyldes med ren, tilført sand eller muldjord, der ligges i et lag så det når op til det omgivende terræn. Øverst lægges et lag muldjord som vegetationslag, hvorpå der udrulles rullegræs.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opstillede skilte og standere til hundelufferposer skal fjernes fra fortidsmindet. Standerne og skiltene må kun trækkes op af fortidsmindet, og der må ikke foretages nedgravninger ved fjernelsen.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opsat murstensvæg ved tankplads skal fjernes fra fortidsmindet. Det berørte område skal opfyldes med ren, tilført muldjord eller sand, der ligges i et lag så det når op til det omgivende terræn. Ovenpå ligges et let lag muldjord, som vegetationslag, hvorpå der placeres rullegræs.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nyere kantbelægning ved vold langs kaj skal fjernes. Det berørte område skal opfyldes med ren, tilført muldjord eller sand, der ligges i et lag så det når op til det omgivende terræn. Ovenpå ligges et let lag muldjord, som vegetationslag, hvorpå der placeres rullegræs.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Område AD

Den opsatte pæl skal fjernes, og funderingshullerne udfyldes med tilført sand, der øverst dækkes med grus.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Opstillede bænke skal fjernes fra fortidsmindet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen er indstillet at give dispensation til et reduceret antal bænke på baggrund af en konkret ansøgning med overordnet bænkeplan for hele fortet.

Opsatte nøglebokse skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Område BC

Opsat badebro på østsiden af fortidsmindet skal fjernes.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Kasematplan (stueetage)

Rum 1

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg- og gulv i køkkenregion retableres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Slots- og Kulturstyrelsen har dog oplyst, at der kan indsendes projekt med et andet køkken udført i respekt for fortidsmindet og under hensyntagen til de kulturhistoriske interesser på stedet.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved køkkenregion, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64.

Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Den ældre glassprossede dør til gang er blevet gennemboret med fire huller i undersiden af døren. Hullerne skal udfyldes med tilsvarende cirkulære træklodser, der isættes de berørte steder i døren. Døren skal nænsomt slibes og males i samme farve det berørte sted.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Ny udsugningsinstallation skal fjernes nænsomt, og hullet tillukkes og overmales med hvid maling (ikke plastikmaling).

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 2, 4, 5 og 6

Granit-vindueskarmene i de nævnte rum skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmene udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 7

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Skillevægge i rum skal nænsomt fjernes så den oprindelige ruminddeling genetableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 8

Skillevæggen i gangen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet så den oprindelige ruminddeling genetableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 102-103. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 13

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 102-103. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 15

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt kan efter godkendelse placeres et trægulv i lighed med lignende originale trægulve. I den nordlige del (oprindelig del af gang 14) skal placeres fliser som i Rum 14's urørte og originale del. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende fliserne inden de placeres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevæg opsat i rummets sydlige del skal nænsomt fjernes, og skader i væg udbedres og hvidmales.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 16-17

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt kan efter nærmere godkendelse placeres et trægulv i lighed med lignende originale trægulve. I den nordlige del (oprindelig del af gang 14) skal placeres fliser som i Rum 14's urørte og originale del. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende fliserne inden de placeres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevæg opsat i rummets sydlige del skal nænsomt fjernes, og skader i væg udbedres og hvidmales.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 26-27

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 28-29

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 33

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 34

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 35-37 og 36-38

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 40

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse,

farve og kvalitet som findes i Rum 39 eller af betongulv. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 41 (under trappe)

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 42

Brandskab skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen har dog oplyst, at der eventuelt kan indsendes ansøgning om en diskret placering af brandskabet ved Rum 153.

Rum 43

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 47 (stueniveau)

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Fliser på væg skal fjernes og væggen males hvid på de berørte steder.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmene skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmene udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 47 – 1. og 2. sal (Flagbastion)

Ny dør og overdækning ud til flagbastionens tag skal fjernes, og sikring af dørindgang skal afklares i dialog og efter nærmere godkendelse af konkret sikringsprojekt hos Slots- og Kulturstyrelsen. Såfremt der ikke kan nås til enighed om en løsning, fastlægger Slots- og Kulturstyrelsen en løsningsmodel.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 49

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 55-56

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet-/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved vinduet, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

De nye gulvpaneler skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Den opsatte gardinstang skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 57-58

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg- og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet-/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved vinduet, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Gennembrud i væg mellem Rum 57-58 skal udbedres ved at hullet lukkes og væggene males hvide.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 59

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg- og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet-/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes. Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved vinduet, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

De nye gulvpaneler skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Den opsatte gardinstang skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 60

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved vinduet, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

De nye gulvpaneler skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Den opsatte gardinstang skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 61

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet-/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Træ- og flisegulv, herunder forhøjet gulv ved vinduet, skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

De nye gulvpaneler skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Den opsatte gardinstang skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 62

Nyt flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, mønster, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Nye gulvpaneler skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Nye el-installationer skal demonteres og fjernes. Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 63

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 64

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 65

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 66

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 67

Nyt køkken skal fjernes fra fortidsmindet, og væg- og gulv i køkkenregion retableres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Skillevægge til sove- og toilet-/baderum med tilhørende VVS-faciliteter og tilknyttede installationer skal fjernes.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 68

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 69

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 70

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 102-103. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 71

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 102-103. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 74

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 75

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 80

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 81

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 82-83

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 84

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt med et træplank gulv, der skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen inden gulvet lægges.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 85

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt med et træplankegulv, der skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen inden gulvet lægges.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 86

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt med et træplankegulv, der skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen inden gulvet lægges.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 87

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet. Alternativt med et træplankegulv, der skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen inden gulvet lægges.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 88 (syd)

Granit-vindueskarmen skal nænsomt fjernes fra fortidsmindet, og skaderne i vindueskarmen udbedres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Rum 90

Flisegulv skal nænsomt fjernes. Såfremt det originale gulv ikke findes nedenunder, skal gulvet retableres med fliser af samme form, størrelse, farve og kvalitet som findes i Rum 62, 63 og 64. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende de valgte fliser inden de nedlægges i gulvet.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Fliselite/fejeliste ved gulv skal endvidere fjernes, og skaderne på væggen udbedres, herunder males hvidt.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 95

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 96

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 100

De nyere sorte lamper skal afbrydes og demonteres.

Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Slots- og Kulturstyrelsen vil dog se positivt på en ansøgning om udskiftning af den eksisterende belysning til skotlamper.

Rum 104

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 105-106

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 112

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 113

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Akustikpladerne skal nænsomt fjernes fra loftet og loftet males hvidt.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Granitplade på ”disk” skal fjernes og eventuelle skader udbedres og males hvid.

Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 114

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Akustikpladerne skal nænsomt fjernes fra loftet, og loftet males hvidt.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

De fjernede generatorer og motorer, der uden dispensation er fjernet fra fortidsmindet og opstillet ved V 2 A 2 , skal genopstilles på deres korrekte pladser i maskinhallen.
Tidsfrist for lovliggørelse (tidspunkt for hvornår maskinerne senest skal være genplaceret på Flakfortet): 30. juni 2020.

Rum 115

Flisegulvet skal nænsomt fjernes. Gulvet skal – såfremt det ikke længere findes neden under fliserne – erstattes af et plant cementgulv.
Tidsfrist for lovliggørelse: 30. juni 2020.

Rum 122

Spånplader med tilhørende klatreaggregater skal afmonteres og fjernes fra fortidsmindet. Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.

Kasematplan (1. sal)

Gang med tilhørende rum

De nye, opsatte nøglebokse skal nænsomt demonteres og fjernes fra fortidsmindet.
Tidsfrist for lovliggørelse: 1. januar 2019.